

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 24

18. lipnja 2015.

cijena 200 Ft

Drvljanci - IX. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj

Foto: Branka Pavić Blažetin

4. – 5. stranica

Čavoljci u Čačincima

6. stranica

Atsko sjećanje

7. stranica

Hrvatsko slavlje

9. stranica

Komentar

Godišnjice opominjaju

Čuda nas je takovih ki neizmjernu veliku ljubav nosimo u srcu prema starim knjigam i posebna nam je nagrada, štoveć i čast, kad negdo veli da će nam pokloniti neki stari kusić, neko staro izdanje, ali samo zavolj toga, kad zna da će se to čuvati i štititi na pravom pravcatom mjestu. Koga je briga da je molitvenik primio staru duhu prošlosti, požutjeli listići ponekad flekami pokrivaju vjernikom naminjena slova, stranice su u raspadu, ali poruke su vječne i od neprocjenljive vridnosti. Tako sam nedavno pohodila jednu petrovisku familiju, kade smo s kotrigr slučajno zašli u razgovoru do činjenice, kakove dragocjenosti oni čuvaju u posebnoj škatulji od staroga oca, od prethodnikov iz dalekih dankov. Tako su mi zašli u ruke, potom pak u vlasništvo listići «Zahvalne molitve domom prihajućega kršćanskoga vojaka – Spominak shodišća domom prihajućih kršćanskih vojakov k Mariji Kerteškoj dna 14. maja 1947.», ali izdanje Naših novin iz Jure 1920. sa crtežom velike hodočasne crikve u Koljnofu pod naslovom «Koljnovska Maria». «Čudno pripetenje hodočasne kapele, kojega preporučadu pesnik Ivan Blaževich pak Izdavaatelj preštimanim koljnofskim Vernikom i njevomu duhovnomu Ocu Ivanu Szicherleu». A što je zasad najveći kinč moje kolekcije, to je «Novi venac – Jačkene knjige za katoličansku crikvu od Mihovilja Nakovića, školnika iz Željezna 1894. ljeta.» Jačkarna knjiga, kako u njoj piše s prepoznatljivim rukopisom, bila je negda u vlasništvu Petroviščana Jozsefa Mikicsitsa, rođenoga 21. julija 1896. ljeta. Koji svi biseri, djundje se shranjaju na dnu ormarov, na podu u naši stani, negda-negda i sami nismo svisni. A u ovo vrime kad se živa gradiščanska rič zgublja u našem panonskom «rezervatu», još veći zaštitni znaki su nam naši gosponi, ki još i u visokoj starosti vjerno služu naš narod, ovkraj i onkraj granice. Pred kratkim je svečevao Vilmoš Harangozo u Kisegu svoj sedamdeseti rodjendan, prošli taje-dan su vjerniki gratulirali bivšemu farniku sela, Ivanu Šnelleru, prilikom 80. rodjendana, a ovu nedilju zbog istoga jubileja će se vratiti iz Austrije u svoje rodno Petrovo Selo mašu služiti i Joško Hiršl. Paralelno s tim, u nedilju, u još jednoj gradiščanskoj crikvi će se svečevati, zajačiti i čestitati jubilaru. Naime, pred 45-imi ljeti na isti dan, kot sad, židanski farnik Štefan Dumović je svečevao svoju mladu mašu u susjednoj, rodnoj mu Prisiki. Ne smimo nijednu priliku izostaviti da slavimo naše zviranjke Božje riči, kim moremo zahvaliti da ključ pokore, oprošćenja, pomirenja i obraćanja, desetljeća dugo držu u ruka i prik toga daju nam batrenje, radost, ljubav i ufanja. Na našem jeziku! Oni su dio naše prošlosti i sadašnjosti, a djelomično i uzroci ter zalogi da još razumimo riči skodob zatajene molitve iz starih crikvenih knjig i znamo glasno zajačiti za milost, dobrotu i blizinu Božju. Približno petsto ljet dugo, i još vik po hrvatski! I nato nas spominjaju i opominjaju ove godišnjice!

Tiho

Glasnikov tjedan

Bilo je više događaja koji su obilježili prošli tjedan. Tako je vaša urednica potaknula sastanak s predstojnicom Državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Darijom Krstičević, koji se dogodio 10. lipnja. Cilj je sastanka bio nadležno tijelo pri hrvatskoj vladi upoznati s djelatnošću Medijskog centra Croatica. Uz vašu urednicu sastanku je nazočio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan koji je potvrdio potrebu neprekidne potpore Medijskom centru Croatica i sa strane

jedna od hrvatskih manjina u Europi nema organizacijsku cjelinu kao što je Medijski centar Croatica. On se financira isključivo iz državnoga proračuna Mađarske kroz proračun Hrvatske državne samouprave, kroz stavku potpora djelovanju HDS-a i medija. Medijski centar Croatica s malim uredništvom ostvaruje niz zadataka i oblikuje nekoliko medijskih platforma; tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika, mrežnu stranicu

Cilj je sastanka bio nadležno tijelo pri hrvatskoj vladi upoznati s djelatnošću Medijskog centra Croatica. Uz vašu urednicu sastanku je nazočio predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan koji je potvrdio potrebu neprekidne potpore Medijskom centru Croatica i sa strane matične domovine.

www.glasnik.hu, Internetski radio Croaticu te dva Facebookova profila, Hrvatski glasnik i Radio Croatica. Tim platformama Medijski centar Croatica, kroz različite medijske kanale, želi pridonijeti do svih dobnih skupina Hrvata u Mađarskoj. Težak je to zadatak u stanju kada je sve manje znanje materinskoga jezika, kada naglo opada broj Hrvata u našoj domovini...

matične domovine. Predsjednik Gugan uz to je predstojnicu Krstičević upoznao s aktualnim stanjem Hrvata u Mađarskoj i s razgranatim djelovanjem vrhovnoga političkog tijela Hrvata u Mađarskoj i ustanova u njegovu održavanju, te naporima koji se čine na snaženju i održavanju živahnosti hrvatske zajednice u Mađarskoj. O tome kako je sastanak ocijenio Državni ured imate prilike čitati na trećoj stranici vašega tjednika. Ja ga ocjenjujem korisnim činom koji otvara prostore za daljnje razgovore i dogovore, na obostrano zadovoljstvo svih nas. Predstojnica Krstičević visoko je ocijenila medijske platforme Medijskog centra Croatica, s čime se i sama upozнала na licu mjesta prije dvije godine za svoga posjeta Croatici kada je vodila razgovore s ravnateljem Croatice Čabom Horvathom. Ni-

Naš medijski prostor jest medijski prostor na hrvatskom jeziku gdje se njeguju posebnosti hrvatskih idioma. Nesmiljeni razvoj tehnike, način i stil života ne dopušta nam uspavanost, nego stalno planiranje i činjenje napora u smjeru stalnog traženja novih oblika komunikacije i širenja informativnoga prostora kroz takozvane nove medije. Pišemo i govorimo u prvom redu o hrvatskoj zajednici u Mađarskoj. Naš rad i naše nove ideje razvoja načelno je podržala i predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Složila se s nama kako je pri tome potrebna i potpora iz matične domovine, te obećala da će u skladu s mogućnostima i Državni ured učiniti napore u smjeru neprekidnog pomaganja naših projekata, djelovanja, i zamisli.

Branka Pavić Blažetin

Predstojnica Krstičević primila predstavnike hrvatske zajednice iz Mađarske

Daria Krstičević, Branka Pavić Blažetin, Milan Bošnjak i Ivan Gugan

U srijedu, 10. lipnja 2015., Daria Krstičević, predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, primila je predstavnike hrvatske zajednice iz Mađarske: Ivana Gugana, predsjednika Hrvatske državne samouprave, i Branku Pavić Blažetin, glavnu urednicu Medijskog centra Croatica iz Budimpešte.

Na sastanku se razgovaralo o aktualnom stanju te planovima i aktivnostima hrvatske zajednice u Mađarskoj. Ivan Gugan naglasio je kako je hrvatska zajednica u Mađarskoj živa zajednica, dobro integrirana u mađarsko društvo te je institucionalno dobro organizirana. „Posebice smo ponosni na suradnju sa zajednicama Hrvata u drugim državama, u čemu imamo kontinuiranu potporu Državnog ureda“ – rekao je Gugan te istaknuo dobru suradnju dviju država, Republike Hrvatske i Mađarske, na konkretnim projektima važnim za Hrvate u Mađarskoj.

Branka Pavić Blažetin predstavila je rad i aktivnosti Medijskog centra Croatica. Istaknula je kako Centar ima zadaću, osim informiranja Hrvata u Mađarskoj, čuvanje i širenje hrvatskog pisma i govora u svim društvenim segmentima, čuvanje i njegovanje sveukupnoga hrvatskog kulturnog nasljeđa, jačanje nacionalne svijesti, populariziranje hrvatskoga jezika, hrvatske povijesti, kulture i nacionalne baštine. „Medijski centar Croatica, kroz različite medijske kanale dolazi do svih dobnih skupina Hrvata u Mađarskoj“ – rekla je Blažetin i dodala da se u okviru Medijskog centra objavljuje Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj, postoji i internetski radio hrvatske zajednice u Mađarskoj, Radio Croatica, te od svibnja ove godine i online Hrvatski glasnik. Blažetin je naglasila da im je cilj, u okviru svog djelovanja, u idućem vremenu pokrenuti i Internetsku televiziju.

Predstojnica Krstičević pohvalila je napore koje hrvatska zajednica i Hrvatska državna samouprava u Mađarskoj čini na očuvanju i njegovanju hrvatske kulture i baštine te posebice napore koji se čine na području očuvanja i promicanja hrvatskoga jezika u Mađarskoj. „U brojnim područjima, hrvatska zajednica u Mađarskoj uzor je kako se dobrom organizacijom, entuzijazmom i konkretnim radom može napraviti jako mnogo. Ponosni smo što smo zajedničkim radom, Hrvatske državne samouprave i vladama obiju država, postigli da hrvatska zajednica u Mađarskoj ima mogućnost cjelovitog obrazovanja na hrvatskom jeziku, od vrtića do fakulteta“ – rekla je predstojnica Krstičević koja je na-

glasila da se samo suradnjom i zajedništvom mogu postizati takvi rezultati te je pozvala svoje sugovornike na daljnje poticaje radi unapređenja te suradnje.

www.hrvatiizvanrh.hr

Pripremni sastanak za održavanje XIII. sjednice Hrvatsko-mađarskoga međuvladina mješovitog odbora

U četvrtak, 28. svibnja 2015. godine, Daria Krstičević, predstojnica Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i supredsjedateljica hrvatskog dijela međuvladina Mješovitog odbora, sastala se s Ferencom Kalmárom, ministarskim povjerenikom za razvoj politike susjedstva Mađarske i supredsjedateljem mađarskog dijela međuvladina Mješovitog odbora. Tema je sastanka bila priprema XIII. sjednice međuvladina Mješovitog odbora za praćenje provedbe Sporazuma o zaštiti hrvatske manjine u Mađarskoj i mađarske manjine u Republici Hrvatskoj. Tijekom susreta pokazana je otvorenost za nastavak dobre suradnje na zaštiti, ali i unapređenju manjinskih prava.

Pripremni sastanak za održavanje XIII. sjednice Hrvatsko-mađarskoga međuvladina mješovitog odbora

„Manjine su bogatstvo te poveznica i most u razvijanju daljnjih dobrih bilateralnih odnosa dvaju prijateljskih država“ – naglasila je predstojnica Krstičević koja je podsjetila da Republika Hrvatska i Mađarska imaju visoke standarde i visoku razinu zaštite i ostvarivanja manjinskih prava. Domaćin je XIII. sjednice MMO-a, koja će biti u drugoj polovici 2015. godine, Republika Hrvatska. Na sastanku je dogovoreno da će se, uz redovitu sjednicu MMO-a, svečano obilježiti i 20. obljetnica potpisivanja Sporazuma. Naime, Republika Hrvatska i Mađarska Sporazum o zaštiti manjina potpisale su 5. travnja 1995. godine u Osijeku. Zbog provedbe odredaba navedenog Sporazuma uspostavljen je Mješoviti hrvatsko-mađarski odbor za manjine na razini vlada, koji se redovito sastaje.

www.hrvatiizvanrh.hr

IX. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj, u HDS-ovoj organizaciji

Nakon Homokkomároma, prvoga državnog hodočašća u HDS-ovoj organizaciji, 2006. godine (Zala), ove je godine, ustrojeno IX. Državno hodočašće Hrvata u Mađarskoj u Drvljancima (Podravina). To naselje nije prvi put pružilo dom Državnom hrvatskom hodočašću u HDS-ovoj organizaciji, bilo je ono ovdje i 2011. godine. Naime, i tada i ove godine HDS se priključio tradicionalnom hodočašću podravskih Hrvata, povodom blagdana Presvetog Srca Isusova u Drvljancima. Ovogodišnje hodočašće održano je prema odluci Skupštine i prihvaćenome planu rada Hrvatske državne samouprave, u suradnji s križevačkom Seoskom samoupravom i hrvatskim samoupravama u Podravini, 12. lipnja 2015. g., povodom blagdana Presvetog Srca Isusova, u petak. Taj blagdan nekada, kada su Drvljance (danas selo bez stalnih stanovnika, tek s prelijepim vikend-imanjima vlasnika useljenih sa svih strana) naseljavali Hrvati, bio je dan seoskoga proštenja. Svim je hodočasnicima Hrvatska državna samouprava osigurala objed, a putne su troškove trebale snositi i organizirati hodočasničke skupine iz «hrvatskih» županija (hrvatske županijske samouprave), one koje su se odazvale HDS-ovu pozivu na sudjelovanje državnomu hrvatskom hodočašću, a njih je HDS molio da svećenici koji će sudjelovati na svetoj misi, po mogućnosti dođu s vjernicima uz prijedlog da se svaka županija predstavi u svojoj nošnji s natpisom imena županije. Tako se predstavila Zalska

Okupljeno svećenstvo

županija i pomurski Hrvati uz domaće podravške Hrvate. Vidjeli smo i manje skupine vjernika iz Baranjske i Bačke županije, koji su došli na hodočašće u organizaciji svojih mjesnih samouprava (Olas, Dušnok...), te vjernike koji su pojedinačno došli hodočastiti.

U ranim jutarnjim satima oni koji su se odazvali uobičajenom (svake godine na blagdan Presvetog Srca Isusova) pješačenju vjernika (Martinci – Drvljanci 6,5 km); dočekani su ispred martinačke športske dvorane, a nakon blagoslova kod rimokatoličke crkve sv. Martina ispraćeni na put.

U Drvljancima na svetoj misi kod zvonika okupilo se, po mojoj slobodnoj procjeni, sedamstotinjak vjernika na IX. Državnom hodočašću Hrvata u Mađarskoj. Druženje je počelo blagoslovom zvonika, sagrađenog i posvećenog prije 90 godina. Zvonik je blagoslovio velečasni Ladislav Ronta, koga je na čelo pastoralnog vikarijata Pečuške biskupije sredinom 2013. godine imenovao pečuški biskup dr. György Udvardy. Kao zanimljivost navodimo da je velečasni Ronta rođen u hrvatskoj obitelji u Križevcima, čija se današnja mjesna samouprava brine o Drvljancima, te da su podavska naselja Križevci, Starin i Martinci u jednome zajedničkom bilježništvu. Upravo je velečasni Ronta prije dvadesetak godina, kada je bio šeljinski župnik, kojem je pripadala i starinska župa (Drvljanci su na pola puta između Starina i Križevaca), bio začetnikom misnoga slavlja i okupljanja vjernika na blagdan Presvetog Srca Isusova kod drvljanačkoga zvonika.

Misno slavlje IX. Državnog hodočašća Hrvata u Mađarskoj, u HDS-ovoj organizaciji, predvodio je velečasni Ladislav Ronta uz koncelebraciju brojnih svećenika, među njima i Hrvata iz Pečuške biskupije, rođenih u Podravini (šeljinski župnik Jozo Egri, seksarski župnik Ladislav Bačmai) kojima se pridružio i ravnatelj hrvatske sekcije Jurske biskupije, kanonik Ivan Šmatović, domaćin martinački župnik Ilija

Okupilo se sedamstotinjak hodočasnika.

Čuzdi, a tu je bio i župnik Vlado Škrinjarić iz Podravske Moslavine, župnik iz Sasda Augustin Darnai. Svi nazočni mogli su u ruke uzeti aktualni tjedni broj Hrvatskoga glasnika, vjerski časopis na hrvatskom jeziku Zornica nova, osnivača i nakladnika Zaklade Zornica, urednice Milice Klaić Taradžija, čiji je stručni savjetnik vlč. Ladislav Ronta, te prigodno dvojezično izdanje 90. obljetnica zvonika u Drvljancima / 90 éves a révfalui harangláb autora Đure Frankovića izdanog uz potporu: Croatica Nonprofit Kft.-a, Országos Horvát Önkormányzat, Drávamenti Horvátok Közössége, Magyarországi Horvátok Szövetsége i Joze Solge.

Misno slavlje na otvorenome pjevao je zbor što ga čine folkloriši podravskih hrvatskih KUD-ova, uz tamburašku pratnju Orkestra Vizin. Misno slavlje – na veliko iznenađenje vaše urednice i brojnih nazočnih među kojima su u prvom redu sjedili glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišo Hepp, HDS-ov predsjednik Ivan Gugan, zamjenica HDS-ova predsjednika Angela Šokac Marković, generalna konzulica Vesna Haluga – bilo je u najboljoj namjeri rečeno dvojezično. Mnogi su mi vjernici nakon mise kazali kako je bilo lijepo. Mene je misno slavlje na Državnome hrvatskom hodočašću ostavilo bez riječi.

Nakon mise HDS-ov predsjednik Ivan Gugan za Medijski centar Croatica odgovarajući na pitanja vaše urednice izjavio je među ostalim: «Od svih naroda koji žive u Mađarskoj, po statistici i popisu pučanstva, najviše se u postotku upravo Hrvata izjasnilo da su vjernici i da su vezani za katoličku crkvu. Stoga je sasvim prirodno ako je toliko vjeran naš narod da se uz razne druge kulturne, športske, glazbene manifestacije, okupe vjernici i da jednom godišnje

Šokački Hrvati iz Olasa s križevačkim načelnikom Franjom Barićem ispred Velikoga križa u drvljanačkome groblju

u određenoj regiji slave Boga s ljudima iz dane regije. Ovo je jedna od važnih i najvažnijih HDS-ovih priredaba i meni je vrlo drago da smo uspjeli i ove godine nastaviti tu tradiciju. Državnom priredbom možemo nazvati onu gdje se okupe ljudi iz raznih regija, krajeva, praksa je bila da se na tim hodočašćima okupe vjernici iz svih regija, ove je godine djelomice bilo tako, nažalost, jučer su javili iz Gradišća da zbog velikih vrućina neće doći, ali hvala Bogu bilo je lijepo jer su mnogi došli u narodnim nošnjama, pogotovo domaćini ali izuzetno mi je bilo drago vidjeti Hrvate iz Pomurja u narodnim nošnjama.

Misa je bila na hrvatskom jeziku, ali je propovijed, nažalost, i na hrvatskom i na mađarskom jeziku. Ta činjenica nije zasme-

Svi su hodočasnici dobili Hrvatski glasnik, Zornicu novu i dvojezičnu knjigu autora Đure Frankovića.

smetala samo vas nego mnoge. Nisam sa svima razgovarao, ali mnogi su bili neugodno iznenađeni jer je dogovor bio sa svećenicima da to bude hrvatska misa, i to je sasvim prirodno da to bude hrvatska misa. I zato je bilo i šokantno za mene da smo čuli propovijed i još neke molitve na mađarskome. Neugodno sam iznenađen, ne znam razlog tome. Još nismo uspjeli razgovarati s velečasnim Rontom što ga je potaklo da misa dijelom bude na mađarskom jeziku.

Mi smo naručili nešto, ako se smijem tako vulgarno izjasniti, i nismo to dobili, pogotovo je to neugodno što je to sa strane župnika koji je zadužen za Hrvate vjernike u Pečuškoj biskupiji, stoga moramo razgovarati s njim zašto se odlučio za to.

To je bila jedna negativna i neugodna epizoda ovoga dana, ali ostalo je bilo na razini, kako je trebalo biti, stotinjak vjernika, među njima i ja, pješačili smo iz Martinaca do Drvljanaca, bilo je prelijepo. Došli su ljudi iz svih podravskih naselja i drugih krajeva. Ono što smo željeli i što je najbitnije to se i ostvarilo s ovom zadržkom o kojoj smo razgovarali.»

Nakon svete mise posvećen je obnovljeni Veliki križ u drvljanačkome groblju, sredstvima križevačke Seoske samouprave i naporima križevačkog načelnika Franje Barića.

Zajednički ručak, druženje hodočasnika nastavljeno je u martinacskoj športskoj dvorani, a oni koji su željeli ostati u drvljanačkome miru, mogli su se nahraniti kod šatora mjesnih poduzetnika iz Starina i okolice.

Branka Pavić Blažetin

Pomurski Hrvati s generalnom konzulicom Vesnom Halugom

Dvodnevno gostovanje u Hrvatskoj

Posjet Čavoljaca prijateljskim Čačincima

Članovi Bunjevačkoga kulturnog kruga u tijelovskoj ophodnji

Na poziv prijateljske Općine Čačinci, vijeće Seoske samouprave i Bunjevačka kulturna grupa 4. lipnja gostovali su u Hrvatskoj na Kulturno-zabavnoj manifestaciji „Tijelovo 2015“. Zahvaljujući čavoljskom načelniku Norbertu Hamháberu i predsjedniku Hrvatske samouprave Stipanu Mandiću, pošto su danima gorjele telefonske veze između Čavolja i Čačinaca, osigurano nam je bezbrižno putovanje i dvodnevni boravak.

Podsjetimo da je nedavno potpisan ugovor o prijateljskoj suradnji dvaju naselja. Nažalost, zbog drugih obveza naš načelnik i predsjednik nisu mogli s nama, ali su nas pratili donaćelnik Attila Berényi i zastupnice Hrvatske samouprave Anita László Csala te Dragana Pančić Papp, ujedno i članice folklornoga društva.

Okupili smo se u Ulici Jánoša Aranya, što je sada naše privremeno sjedište, gdje nas je dočekao Stipan Mandić, te nas isprativši, poželio sretan put uz lijep pozdrav svim Čačinčanima. Put je bio jako lijep, mnogo smo pjevali, razgovarali i već smo i bili u Čačincima, gdje su nas dočekale domaćice i donaćelnik Alen Jurenac. Potom nas je primio i pozdravio načelnik Mirko Mališ koji nas je upoznao s cjelodnevnom programom. Naš je smještaj bio jako udoban, domaćini vrlo ljubazni.

U organizaciji KUD-a Čačinci, TZ Čačinci, a pod pokroviteljstvom Općine Čačinci održana je Kulturno-zabavna manifestacija „Tijelovo 2015“. Do sada najposjećenija priredba okupila je kulturno-umjetnička društva iz Slavonije, ali i Mađarske, čime je dobila međunarodni značaj. Nakon svečane ophodnje čačinačkim ulicama i središtem naselja, koju je predvodio župnik Ivica Razu-mović, održano je misno slavlje u župnoj crkvi, uljepšano starodrevnim duhovnim pjesmama. Program je nastavljen u športskoj dvorani osnovne škole gdje su mnogobrojne goste pozdravili načelnik Općine Čačinci Mirko Mališ i predsjednik Općinskog vijeća Tomislav Tomić. Bila je to međunarodna smotra folkloru uz nastup osam KUD-ova, u koju je bilo uključeno 300 sudionika, preko 50 dragovoljaca, a uz domaći KUD, čiji je nastup i otvorio smotru, nastupili su ovi KUD-ovi: Bizovac, donjomiholjački „Matija Gubec“, Slavonac iz Podravske Moslavine, feričanački Manuel, crkvarski Crkvari, markovački „Franjo Stapac“ i čavoljski Bunjevački kulturni krug. Čavoljci su prikazali dva plesa: Mađarski čardaš, čiji je koreograf Nikoletta Hamrak (Niki), a šokačke plesove uvijek bala je Zita Ostrogonac Kiss u pratnji garskoga tamburaškog sastava Bačka, pod vodstvom Erharda Bendea.

Članovi KUD-ova bili su odjeveni u bogatu, šarenu narodnu nošnju koju su krasili još sjajnijim nakitima. Program je pratilo više od tisuću gledatelja. Zahvalna i oduševljena publika sve ih je poz-

dravljala gromoglasnim pljeskom. Nakon programa domaćina i gostiju, zabavljalo se dugo u noć uz TS Fijaker, a osmijeh na lica izazvao je pjevač Davor Detar Drle.

Kako se kaže: „Ej, sinko, bez vina i rakije nema dobre zabave“, pa i mi smo se dobro osjećali. Zora i naši tamburaši (Erhard Bende i TS Bačka) pratili su nas kući, gdje su i domaćini zajedno s nama slušali i pjevali te poznate „lipe pisme, koje nisu samo pisme, nego i lik za dušu“.

Noć je bila prekratka, a ujutro u devet sati imali smo sastanak s našim domaćinima uza ukusan doručak i dobru kapljicu rakije. Poslije smo posjetili Nacionalni park prirode Papuk. Nije bio daleko, samo malo opasno, uske ceste, duboki ponori na putu gore na Jankovac. Govori se da je zbog iznimne ljepote prirode Jankovac biser Slavonije. Slapovi visoki 30 metara (Skakavac), hladni, bistri potoci, jezera, razvija se i bujna močvara s vegetacijom. Šume su starije od stotinu godina. Na području je dosad otkriveno više od 1500 životinjskih vrsta. „Šetnja uz tiha jezera gdje samo pastrva narušava mir staklaste površine vode... žubor potoka i pjev ptica bit će umilna glazba za uši svakog zaljubljenika u prirodu“, stoji u jednom prospektu koji može biti koristan vodič svakom posjetitelju, također i poučne staze s pločama. Bila je čast prošetati Grofovom poučnom stazom (grof je ovdje odlučio živjeti i ovo mjesto odabrao za svoj konačni smiraj) koju je on sagradio, uredio šetalište do slapa. Planinska šumska šetnja bila je lijepo iskustvo, doživljaj za nas koji živimo na bačvanskoj ravnici. Malo smo se odmarali, a potom su nas domaćini srdačno ugostili i pogostili obilnim ručkom, gulašem od graha, pićem, aperitivom i desertom po izboru. Bilo je lijepo s njima družiti se, steći nova prijateljstva.

Čavoljski donaćelnik Attila Berényi zahvalio je na toplom gostoprimstvu, kao profesionalni inženjer šumarstva, pohvalio je uređenost šume, uz očuvanje prirodnih zaliha, zaštite okoliša. Poželio je da još dugo očuvaju ovaj prekrasni krajolik.

Brzo je prošlo vrijeme i došao trenutak rastanka. Proveli smo dva prekrasna dana u Čačincima, gdje su nas lijepo ugostili. Još uvijek tražim riječi kako bi mogla zahvaliti našim domaćinima. Velika hvala voditeljima, organizatorima, domaćinima, domaćicama i svim Čačinčanima za srdačnost s kojom su nas dočekali!

Teško je bilo reći zbogom, zato jednostavno samo: čekamo vas u Čavolju!

Stana Gašparović László
Snimke: Alen Jurenac

Članovi Bunjevačkoga kulturnog kruga na Jankovcu

Spomen-program u Ati

U Ati je 25. svibnja na zgradi nekadašnje škole, danas Zavičajne kuće, otkrivena spomen-ploča u čast 100. obljetnice rođenja Ladislava Matuška i njegove supruge, koji je učiteljvao u Ati od 1941. do 1978. godine. Spomen-ploča postavljena je s potporom atske Seoske samouprave i pečuške Hrvatske samouprave, a otkrili su je atski načelnik Károly Jung i dopredsjednik pečuške Hrvatske samouprave Stjepan Blažetin. Slijedila je povorka sudionika svečanosti kroza selo do mjesnog doma kulture, u kojem je priređen svečani program kojem su sudjelovali pečuški Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe, kukinjski KUD Ladislava Matuška i pečuški KUD Tanac. Na dvojezičnoj spomen-ploči, koju su zajedno postavile atska Seoska i pečuška Hrvatska samouprava, piše: Itt élt és tanított MATUSEK LÁSZLÓ és FELESÉGE 1941-1978 között Áta község Önkormányzata 2015. / Tu su živjeli i učili LADISLAV MATUŠEK i njegova SUPRUGA od 1941. do 1978. g. Hrvatska samouprava Pečuha 2015. g. Otkrivanju spomen-ploče prethodila je sveta misa na mađarskom jeziku u kapelici smještenoj u nekadašnjoj zgradi škole, u čijoj je učionici danas zavičajna spomen-soba. Misu je prevodio Károly Gál, mišljenski župnik, a pjevao pečuški Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe. Ovom je priredbom završen niz programa kojima se obilježila 100. obljetnica rođenja učitelja, kantora, zborovođe i sakupljača

Kćeri i unuka bračnog para Matušek pred spomen-pločom u Ati

narodnoga blaga Ladislava Matuška koji je od 1941. godine do umirovljenja učiteljvao u Ati, a preselivši se potom u Pečuh, Zbor Augusta Šenoe vodio je od utemeljenja do svoje smrti. On je utemeljio i zavičajnu zbirku u Ati koja je dobrim dijelom dospjela u skladišta mohačkoga Muzeja «Dorottya Kanizsai», te kažu mještani koji su je imali sreću vidjeti u punom sjaju, da se i danas njezin znatan dio nalazi u skladištima spomenutoga Muzeja. Reći će mi moji sugovornici da je učitelj bio strog, nagovarao djecu i roditelje na daljnje školovanje, svi su išli u srednje škole u Pečuh, završili ih, mnogi pohađali fakultete, ostavili rodno selo i roditelje koji su polako starjeli. Tako je nestalo bošnjačkih Hrvata u selu, koje danas broji dvjestotinjak stanovnika, od čega su njih polovina umirovljenici. U dvije kuće ima jedno do dvoje ljudi koji su Hrvati. Selo na kraju ceste, iza Egraga i Sukita, preko brda su Nijemet i Salanta, Pogan. Ženili su se i udavali međusobno mještani ovih sela, a vrijedne vrtlare iz Ate «mašina» (vlak) svakoga je dana vozila na pečušku tržnicu. Radili su, štedjeli, gradili kuće djeci u Pečuhu, Mišljenu, Kozaru... I tako nepovratno tijekom šezdeset godina nestala je jedna preboga seoska zajednica o kojoj danas svjedoči tek nekoliko izloženih predmeta u zgradi nekadašnje škole, i poneki dan s nastupom hrvatskih folklornih društava.

Došli su mnogi na drugi dan Duhova, 24. svibnja, u Atu. Na trenutak mnoštvo je ispunilo dugu atsku ulicu, a mjesni dom kulture bio je pretijesan da primi sve one koji su došli odati počast učitelju koji ih je naučio ljubavi prema narodnoj nošnji i povijesnome blagu bošnjačkih Hrvata, prema pjesmi i plesu, nastupu na sceni.

- mcc -
Foto: Ákos Kollár

Duga atska povorka

IV. susret hrvatskih folklornih društava na Duhove

U Salanti, u organizaciji KUD-a Marica i tamošnje Hrvatske samouprave, priređen je IV. susret hrvatskih folklornih društava na Duhove, 24. svibnja.

Svetu misu predvodio je župnik Ladislav Ronta.

Salantske „kraljice“

Od ranih poslijepodnevni sati kuće salantskih domaćina obilazile su «kraljice», članice KUD-a Marica. Svugdje su dočekane otvorenih vrata, a za dobre želje nagrađene i srdačno ispraćene. Tako je to već desetak godina, KUD Marica brine se da se običaj očuva i da bi «kraljice» obišle selo, kaže nam predsjednica Društva Judit Szajkó Šokac. Teško je zamisliti danas KUD Maricu bez Judit i Brigitte Sándor Štivić, one su motori pokretači Društva koje djeluje kroz niz sekcija: tamburašku koju vodi Zoltán Vízvári, dječju koju vodi Vesna Velin, omladinsku koju vodi József Szávai te odnedavno utemeljenu odraslu koju vodi također József Szávai. Uz Judit i Brigitte tu su aktivni pomagači članovi vođstva KUD-a Marica, među njima Eva Srimac, Eszter Mátrai, Alexandra Szendrői, brojne obitelji, Seoska i Hrvatska samouprava, salantska zadruga, mjesni poduzetnici... Sadašnje Društvo utemeljeno je i registrirano 1999. godine. Petnaest godina rada vidjelo se na svetoj misi i u programima toga dana. Teško je bilo zamisliti toliku ljepotu hrvatske nošnje, crkvene pjesme, plesa koja je tada viđena. Crkva je bila prepuna, djece od godinu dana obučenih u narodnu nošnju, članova KUD-a Marica, gostiju članova barčanskoga KUD-a Podravina i članova Pjevačkog društva Ferdo Rusan iz Virja (Hrvat-

Damir Tarađija s mamom i njenim drugama

ska) te mnoštvo bošnjačkih Hrvata. Sveta misa održana je na hrvatskom jeziku, predvodio ju je mjesni župnik Ladislav Ronta, a pjevao salantski crkveni pjevački zbor. Nakon svete mise ispred crkve odigrane su kraljice, a potom veliko kolo u kojem su se našli svi sudionici Susreta.

Polako je povorka krenula od nijemetske crkve prema Restoranu Marica gdje se zadržala u kolu, pjesmi i plesu, a potom je nastavljen put prema mjesnom domu kulture koji je bio popunjen do posljednjega mjesta. Među gostima domaćini su imali priliku pozdraviti generalnu konzulicu Vesnu Halugu, predsjednika HDS-a Ivana Gugana, salantskog načelnika Zoltána Dunaija, predsjednika salantske Hrvatske sa-

mouprave Miju Štandovara, glavnu urednicu Medijskog centra Croatica (Hrvatski glasnik, Radio Croatica) Branku Pavić Blažetin, velečasnog Ladislava Rontu i mnoge druge.

Slijedio je kulturno-folklorni program sudionika IV. susreta hrvatskih folklornih društava na Duhove, a nakon programa bal uz martinački Orkestar Podravku koji je potrajao do sitnih noćnih sati. Potporu organizaciji IV. susreta hrvatskih folklornih društava na Duhove pružili su: Ministarstvo ljudskih resursa, salantska Seoska i Hrvatska samouprava.

Branka Pavić Blažetin

Trenutak za pjesmu

Faljen Isus, kraljo,
Jel je vama maljo?
Od dvora do dvora,
Do cmiljeva polja,
Da cmilje beremo,
Da kralja kitimo,
Kralja i kraljicu,
Bana i banicu.

(Iz knjige: Đuro Franković,
Blagdanski kalendar 1.)

Hrvatsko slavlje u Gornjem Četaru

Seosko priznanje hižnomu paru Šaller

Kako svako ljeto, tako i 23. majaša, u subotu, Božjim hvalodavanjem je započeto hrvatsko slavlje u Gornjem Četaru, u mjesnoj crkvi Sv. Mikule. Vrime nije uprav stalo na stran organizatorov, zavolj česa su domaćini i odstali od povorke s gosti u narodnoj nošnji prik ulic. Polag toga kad se gleda štimung i cilj Dana Hrvatov da se ljudi družu i pominaju se na svojem materinskom jeziku, s tim su prethodna očekivanja spunjena.

Kad dušobrižnik Čajte, Branko Kornfeind služi mašu sa svojim tamburaši, onda je to svim vjernikom svaki put još dodatni doživljaj. Zato je i ovo mašno slavlje po tom bilo neobično da je cijela crkva odzvanjala od pjesme i muzike toga otpodneva, a najveć su bili oduševljeni, uz domaće vjernike, prijatelji iz Hrvatske, ki su prvi put gostovali u južnogradišćanskom naselju. Iako je kratak put od crkve do Kulturnoga doma, i na tom traku se je jačilo i pozivalo na folklorni program u kom su se svi redom predstavili. Najprlje domaći tamburaši i jačkarni zbor Rozmarin, pod peljanjem Rože Pezenhoffer, potom pak KUD «Posavina» iz Budaševa s odličnim jačkaricama i folklorasi. Negda su na ovoj po-

Branko Kornfeind i Tamás Várhelyi su služili mašu.

Načelnik Gábor Lendvai je prikdao spomen-plaketu Ani Poljak-Šaller.

zornici pjevali i tancali folklorasi sisačkoga FA «Ivan Goran Kovačić», ali njegovanje prijateljskih kontaktova s hrvatske strane je naglo prestalo. Zato su bili Četarci lani pozvani u Budaševo na folklorni festival, a sad su ljudi iz toga mjesta došli razveseliti četarsku publiku i potvrditi da će se oni vjernije baratati s gradišćanskim prijateljstvom. Dvoglasno jačenje, prelipe narodne nošnje, krasni ljudi i tanci iz Posavine, napravili su svoje i ogroman aplauz je dokazao, za riči i ritme iz stare domovine vežu nas i ovde diboke emocije. Za baranjskom koreografijom domaćega KUD-a «Četarci» došlo je do ganutljivih trenutkov toga dana. Po riči Tivadara Čerija, potpredsjednika mjesne Hrvatske samouprave, pokojni Joško i njegova hižna družica Ana Šaller jako čuda su djelali za hrvatsku kulturu, jezik i identitet i pred osmimi ljeti oni su inicirali osnivanje HKD-a «Četarci» s dvadeset tancošev. Poticali su i utemeljenje jačkarnoga zbora i tam-

buraške grupe, sve ono što se je ganulo na kulturnom polju u zadnji ljeti, njeva je zasluga. – Jako smo tužni danas da Joški ne moremo već zahvaliti što je sve učinio za selo, društvo i hrvatsko, izgubili smo ga prerano i naše selo je prez njega siromašnije. Anu bi prosili da ostane i dalje aktivna da bude med nami i da dalje pomaže našoj mladini – za ovimi riči Tivadara Čerija je načelnik Gornjega Četara, Gábor Lendvai, prikdao najviše priznanje ovoga sela, spomen-plaketu «Za društvo Gornjega Četara». Kad se je Ana Poljak-Šaller zahvalila mjesnoj i Hrvatskoj samoupravi na odlikovanju, tiho su curile suze na mnogi obrazi. Pozvala je mladinu da i dalje čuva i gaji tradicije s takovim velikim elanom kot i dovidob, ako za drugo ne, onda zavolj spominka na pokojnoga predsjednika Hrvatske samouprave. Na zvanaredni dan okupljanja Hrvatov je korunu stavila zabava s petrovskom Pinkicom.

Tiho

KUD „Posavina“ iz Budaševa s novimi prijatelji

Hrvatska izvorna plesna skupina na smotri folklor „Čuvajmo običaje zavičaja“

Svake godine posljednjega svibanjskog vikenda cijela Velika živi s folklorom, gdje se smotra folklor s međunarodnim značajem „Čuvajmo običaje zavičaja“ održava od 1990. godine, a na kojoj tradicionalno sudjeluju kulturno-umjetnička društva i folklorne skupine iz Hrvatske i iz njezinih susjednih država. Preko programa smotre povorka sudionika prolazi kroz mjesto, te potom nastupa na pozornici. U sklopu smotre folklor gosti sudjeluju na Najdužem stolu, manifestaciji koja na kilometarskome stolu nudi razna tradicijska jela iz cijele Hrvatske i gostujućih zemalja. Ove je godine susret priređen dvadeset peti put, a popratni sadržaj Najduži stol u Hrvata šesti put. Toj je smotri deseti put pribi-

vala budimpeštanska Hrvatska izvorna plesna skupina, koja se uz pratnju tukuljskoga tamburaškog sastava Prekovac predstavila spletom bunjevačkih plesova, a na stolu su se našli mađarski specijaliteti: ukusne kobasice, sirevi i po sredini stola veliki kruh s mađarskom trobojnicom. Kako reče voditeljica skupine Eva Išpanović, u srcu i duši cijele se godine pripremaju na taj nastup. Gostovanja u Velikoj ima svoje čari, s domaćinima su u odličnim odnosima, susreću se i s drugim skupinama, jednostavno rečeno kao da putuju doma.

Budimpeštanski folklorasi iza sebe imaju mnoštvo tuzemnih i inozemnih nastupa, no iz godine uz godinu mogućnosti su im ograničene. Ne mogu se odazvati svakome pozivu, naime iz skromnih financijskih sredstava poteškoća je sufinancirati putne troškove. A škrinja s narodnosnim

blagom također oskudijeva, naime imaju samo bunjevačku, šokačku i pomursku nošnju. Za gostovanja se natječu za financijsku potporu, jednako kao i za djelovanje, za što im je ove godine dodijeljeno četiristo tisuća, a za programe dvjesto tisuća forinti. Njihov rad podupiru i Hrvatska samouprava grada Budimpešte, majdanska Hrvatska samouprava (X. okrug) i od hrvatskih samouprava onih okruga gdje nastupaju. Pred njima je gostovanje u Senandriji, Ceglédberceliju i na Matyó festivalu.

Kristina Goher

Foto: Hrvatska izvorna

Hošigovci na Danu izazova

Budimpeštanski Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i đački dom ove se godine prijavio za sudjelovanje na Danu izazova, prema službenome glasilu kihivasnapja.hu. Cilj je ovog događaja buđenje volje za kretanjem i zdravim načinom života. Pokret je krenuo 1982. godine iz Kanade.

Srijedu, 20. svibnja, i HOŠIG je proveo u duhu Dana izazova.

Ujutro od 8 do 16.15 učenici su se neprestano izmjenjivali u petnaestominutnim zadacima. Razredi i skupine učenika, nastale slučajnim odabirom, odmjerili su snage u više športova. Niži razredi u nogometu, košarci, prebacivanju mreže, u raznim igrama lovice, graničara i štafetnim igrama. Učenici viših razreda i gimnazijalci također su nastupili u košarci, nogometu i štafetnim igrama. Osim toga igrala se odbojka, floorball i frizbi.

Uza športska natjecanja učenici viših razreda okušali su se u svladavanju prepreka naslijepo. U velikom odmoru svi su se okupili u predvorju

škole. Vježbe aerobike zajedno su izvodili učenici i nastavnici, veliki i mali. Registrirali smo ukupno 592 športske aktivnosti, što se, s obzirom na broj od 207 učenika, može smatrati jako dobrim rezultatom. U konkurenciji 127 škola postigli smo 55. mjesto.

Također smo nastupili u natjecanju za najbolje osmišljeni poligon prepreka pod imenom „Napravi poligon prepreka i ostvari izazove“. Poligon je postavljen u dvorani, a zamišljen je na način da se može odraditi samo u parovima. Potrebna sredstva i po-

magala bila su: daska za koturanje, konopac, klupe, lopte, reketi za stolni tenis, karike... Ujutro od 7 do 8 sati učenici su isprobavali svoju brzinu i snalažljivost, 22 para učenika uspješno je izvršilo zadatak. Organizatori su nagradili tri najkreativnije zamišljena poligona. Nažalost, nismo uspjeli ući u krug najboljih.

Ukupno gledano, ovo je događanje donijelo jedan zanimljiv dan u našu školu i već štedimo snagu za sljedeću godinu.

Zoran Marijanović i Tamás Wenzel profesori tjelesnog odgoja

Prva ljetna maša kod Peruške Marije

Spomen-križ za pokojne lovce i lugare

Hodočasno mjesto Peruška Marija 31. maja, u nedilju, u židansku lozu pozvalo je svoje vjernike na svetačnu svetu mašu lovcev i lugarov. Iako je dost „lipo“ curila godina cijelu noć, većsto ljudi je došlo u lozu na početak trojezičnoga vjerskoga svečevanja u 10 uri. Židanski farnik Štefan Dumović ter kanonik dr. Jive Šmatović skupa su celebrirali mašu. Muzičko oblikovanje židanskih tamburašev, jačke židanskoga crikvenoga zbora Peruška Marija i pjevanje nimškoga pjevačkoga korusa iz Kőszegfalve je glušalo trojezično.

Legenda ovoga hodočasnoga mjesta veže se prisičkomu grofu Zsigmondu Berchtoldu, ki si je troljetnoga sina zgubio u lozi pri lovu. Treti dan su maloga našli kod jednoga hrastovoga driva na kom je visio kip Blažene Dvice Marije. Od ove 1866. dob je nastalo hrastovo stablo hodočasno mjesto za grofovsku obitelj, kasnije i za ljude ki su kod njega djelali, a s vremenom za sve vjernike okolišnih sel. Povijesno-politički uzroci su hodočašća sve do 1983. ljeta zaustavili. Od ovoga ljeta su se vjerniki sve hrabrenije odlučili na hodočašće Peruškoj

Mariji. 1994. ljeta zgradjena je kapela u čast Sv. Hubertusa (zaštitnika lovcev i lugarov) i Blažene Dvice Marije. Park pred kapelom od ljeta do ljeta se širi sa pilji raznovrsnih zaš-

titnikov zanimanjev. Očuvanje i gajenje ovoga vjerskoga mjesta od početka su na se zeli lovci i lugarari. Tu stalnu pomoć je zahvalio načelnik Hrvatskoga Židana, Štefan Krizmanić, na kraju maše. Hvalevidni jagari i lovci dobili su po jednu Bibliju za dar. Svečanost je završena sa blagoslavljanjem i otkrivanjem spomen-križa pokojnih lovcev i lugarov. Ideja farnika Štefana Dumovića i Józsefa Horvátha, čepreškoga učitelja, je u društvu lovcev našla na veliko podupiranje. Imre Nagy, lozni inženjer, je peljao od početka do kraja ostvarenje ovoga projekta. Čepreški drivorezbar, György Horváth je iz hrastovoga driva izdjelao spomen-križ, ki je postavljen nedaleko od staroga hrasta s kipom Blažene Dvice Marije. Pri svečevanju su nazočni bili dr. Bálint Kondora, potpredsjednik Željezožupanijske skupščine, i István Gagy, predsjednik Lovačke komore u Željeznoj županiji ter načelniki okolišnih naselj.

Karakteristične osobine kao ča su milost, mudrost, strast i poštivanje, neka i nadalje ovako lipo obdržu lovačka društva i u okviru ovoga vjerskoga hodočašća.

Marija Fülöp Huljev

UNDA – Hrvatska samouprava dotičnoga sela i Undansko hrvatsko društvo srdačno Vas pozivaju na I. Reviju gradišćanskohrvatske narodne nošnje ka će se održati 27. junija, u subotu, na Undi, početo od 17 uri. U folklornom programu sudjeluju garska Bunjevačka plesna grupa i undanski HKD «Veseli Gradišćanci». Za vičerom slijedi koncert petroviskoga tamburaškoga sastava Koprive.

Šeljinci na biogradskome „Dugom stolu“

Ovogodišnji jubilarni deseti BIOGRADSKI STOL 2015 – Festival izvorne hrane, pića, gastronomskih delicija, izvornog suvenira i folkloru „Dugi svehrvatski eno-eko-gastro-etno stol – Spojimo zeleno i plavo“, u organizaciji Turističke zajednice grada Biograda na Moru, Grada Biograda na Moru i Ceha ugostitelja, priredit će se od 5. do 7. lipnja na Obali kralja

Petra Krešimira IV. na biogradskoj rivi. I ove su godine biogradskome „Dugom stolu“ sedmi put sudjelovali Šeljinci, zastupnici šeljinske Hrvatske samouprave, vodstvo grada, na čelu s gradonačelnikom Attilom Nagyem i poduzetnikom Šandorom Matoricem, inače načelnikom podravskog sela Starina. Vezu s gradom Biogradom i tamošnjom Turističkom zajednicom i njezinim predsjednikom Ivom Eškinjom prije sedam godina uspostavio je upravo tadašnji predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Šandor Matoric.

Ovogodišnji biogradski, najduži hrvatski eno-eko-gastro-etno stol bio je dug oko dvije tisuće metara, a nastupilo je preko četiristo izlagača iz svih županija koji su predstaviti izvorne vrijednosti. Na Festivalu su i ove godine sudjelovati svi ugostitelji i obrtnici ugostiteljskog sektora Biograda na Moru, a pridružili su im se već tradicionalno i izlagači iz nekoliko europskih zemalja (Češka, Italija, Mađarska, Slovenija, Makedonija te Bosna i Hercegovina). Šeljinska družina predstavljala je na Festivalu Mađarsku, a kako je većinom čine Hrvati, time i Hrvate iz Mađarske, točnije iz Šeljina i okolice. Spomenimo kako je Festival izložbeno, prodajnog i odgojnog značaja, a nastup je za sve izlagače besplatan.

Više od 20 tisuća posjetitelja pohodilo je ovogodišnja događanja, i naš (šeljinski) izložbeni prostor.

Za petak šeljinska osmočlana družina kuhala je juhu s lukom i vezanim (u tijestu) mesom, što je specijalitet iz Ormánsága. Oduševljenje je izazvao mađarski gulaš koji je skuhalo šeljinska družina, skuhana hrana prošla je u nepun sat vremena, naime za toliko smo podijeli 300 porcija mađarskoga gulaša, kaže za Medijski centar Croatica glavni kuhar šeljinske družine Šandor Matoric. Šeljinski gradonačelnik Attila Nagy i predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Robert Ronta očekuju nastavak plodne suradnje s Biogradom.

Luca Gažić

Promicanje podravskoga „blaga“

Šeljinska Gradska samouprava već nekoliko godina zaredom organizira biciklistički put u Podravini, pod nazivom „Okruženi smo blagom“, kojim programom želi promicati prirodne ljepote tog područja, odnosno tamošnje vrijednosti, a ujedno i zdrav način života. Ove je godine biciklistički put ustrojen 16. svibnja, na njemu je sudjelovalo gotovo osamsto biciklista iz raznih krajeva Mađarske.

U lukoviškoj Zavičajnoj kući

Biciklistički je put počeo u Šeljenu, te vodio preko Ivanidbe, Starina, Drvljanaca, Martinaca, Brlobaša, Foka, Bogdašina, a zatim se ponovno došlo u Šeljin. Njegovi su se sudionici trebali voziti biciklom 46 kilometara, naravno, sa stankama. Jedna je stanica bila u Lukovišću, izvijestila nas je Ruža Bunjevac, predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave. Lukovišćani su se pripremili s pogačicama, kolačima kako bi ugostili umorne bicikliste te im je gđa Bunjevac ukratko govorila o Zavičajnoj kući, o uređenim prostorijama, odnosno o prošlosti Podravaca. Biciklisti su se interesirali o podrijetlu kuće, o načinu izgradnje i o drugim zanimljivostima iz prošlosti Hrvata u toj regiji. Inače, lukoviška Zavičajna kuća jedina je utemeljena 1985., a 2009. godine je obnovljena, međutim kako bi se održavala u odgovarajućem stanju, svake godine treba nešto popravljati. Nedavno su obavljene manji radovi na njoj, naime zbog obilnih kiša zidovi su se oštetili. Izložba lukoviške Zavičajne kuće predstavlja život Hrvata u Podravini. Mnogim su izletnicima bili zanimljive razne detaljne stvari iz života ljudi ovoga kraja.

beta

MARTINCI – U organizaciji Hrvatske i Seoske samouprave, 20. lipnja priređuje se već tradicionalno «Ivanjsko veselje». Program počinje svetom misom, s početkom u 18 sati u mjesnoj crkvi sv. Martina, a misu u povodu Ivanja služiti će martinački župnik Ilija Čuzdi. Nakon mise kreće ivanjska povorka ulicama Martinaca uz pjesmu i ples folkloriša. Tom veselju sudjeluju: harkanjski Mješoviti pjevački zbor, KUD «Podravac», DVD i sopjanska Udruga Sportske rekreacije «Sport za sve», starinski Tamburaški zbor i orkestar «Biseri Drave», martinački Ženski pjevački zbor «Korjeni», martinački Orkestar Podravka, lukoviški Orkestar Drava, pečuški Orkestar Vizin. Slijedi večera za sve sudionike, a potom Hrvatski bal uz sastav «Podravka». U 21 sat i 15 minuta na otvorenoj pozornici organizatori uprizoruju stare ivanjske običaje.

Mala stranica

LJETNI PRAZNICI

Razglednica iz Hrvatske

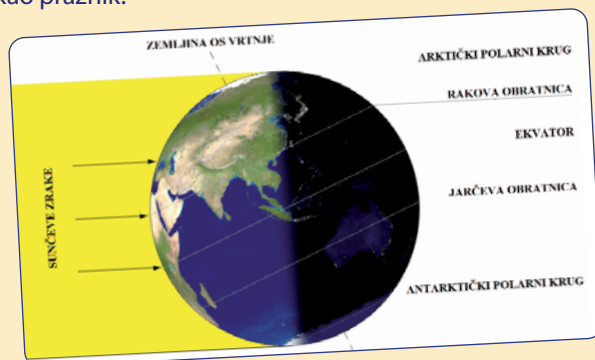
Murter

Murter gotovo dodiruje kopno, s kojim ga povezuje 12 metara dugi most. Smjestio se u sredini hrvatske obale, između dva nacionalna parka, Kornati i Murter. Zbog brojnih raštrkanih otočića i grebena, Murter je omiljeno mjesto za jedriličare i jahtaše. Svakog ljeta Academia Navalis Adriatica (ANA) na Murteru u Jezerima organizira školu jedrenja.

Počelo je ljeto

Ljeto počinje ljetnim suncostajem (solsticijem). Suncostaj je prirodni trenutak kada Zemlja napravi jedan krug oko Sunca koji traje godinu dana. Naziv solsticij dolazi od latinske riječi *sol* što znači Sunce i *sistit* što znači stoji. Godišnja doba možemo odrediti kao utvrđena vremenska razdoblja s obzirom na određena obilježja tijekom jedne kalendarske godine. Pod pojmom godišnja doba podrazumijevamo ponajprije astronomska godišnja doba koja ovise o međusobnom položaju Zemlje i Sunca. Dana 21. lipnja počinje ljeto. Za mnoge je to najljepše godišnje doba. To je najdulji dan u godini, traje više od 15 sati. Ljetu se veselimo zbog obilja sunčanog vremena i odlaska na ljetovanje. Oduvijek je čovjek slavio Sunce kao simbol života. Zbog toga se ljetni suncostaj u mnogim kulturama slavi kao praznik.

Književni kutak

KNJIGA ZA LJETNE DANЕ

Blanka Dovjak-Matković:

Zagrebačka priča

Knjiga se objavila 1987. godine i odmah primila Nagradu „Grigor Vitez“. Autorica je ostvarila pravu malu epopeju uspona i propadanja jedne zagrebačke građanske obitelji s početka prošloga stoljeća. Ispovijest djevojčice Kečkice puna je životne dramatike, ali i tragike. Toplina autoričina pripovijede

danja malo će koga ostaviti ravnodušnim. Zagrebačka priča jedan je od najljepših romana iz zagrebačke prošlosti za djecu i odrasle.

Znate li...

Mnogi vjeruju da su Stonehenge sagradili štovatelji Sunca. Otvor u krugu okrenut je prema ljetnom izlasku Sunca. Gerald S. Hawkins (američki astronom) 1960-ih je predložio teoriju s kojom se mnogi slažu, a prema njoj Stonehenge predstavlja zvjezdarnicu prema kojoj su ljudi mogli odrediti ljetni i zimski suncostaj (solsticij), pomrčine Sunca i Mjeseca, te druge astronomske pojave. Stonehenge je građevina, pretpovijesni spomenik koji potječe iz mlađega kamenog i starijega brončanog doba. Smješten je u jugozapadnoj Engleskoj, 13 km sjeverozapadno od Salisburyja, te je 1986. g. dodan u UNESCO-ov popis zaštićene baštine.

Mejaši na Danu naselja

Duhovna nedjelja u Pustari uvijek je posvećena proslavi naselja, tako je bilo i ove godine, 24. svibnja. Mjesna samouprava svake godine na blagdan Duhova obilježi praznik mjesta na kojem su organizirani raznovrsni programi za sve naraštaje, od nogometa, športskih natjecanja, izleta, kuhanja, kulturnih programa do koncerta. Ove godine pustarska Mjesna samouprava podarila je pomurske Hrvate i s koncertom poznatog sastava Mejaši, na koji se okupilo mnoštvo ljudi iz okolnih mjesta.

Selo Pustara u zadnjim godinama mnogo se razvijalo, stara je škola obnovljena za integrirano središte za usluge zajednice u kojem djeluje knjižnica, teledom i ima raznih prostorija za civilne udruge, a sada se odvijaju radovi za gradnju potkrovlja za hostel, obnovljen je i načelnikov ured, dom kulture, a u tijeku je uređenje središta. Načelnik naselja Ladislav Prekšen želi da Pustara postane mjestom koje rado posjećuju ljubitelji aktivnog turizma. Nedavno je u selu izgrađeno malo nogometno igralište s umjetnom travom, igralište za odbojku na pijesku, među planovima je postavljanje stolova za stolni tenis, za šah, izgradnja igrališta za djecu i sadnja ukrasnog bilja. Samouprava je kupila 30 bicikla, a ubuduće planiraju organizirati njihovo iznajmljivanje. Pred domom zdravlja uredit će se trg. Poznato je da i sami mještani obožavaju šport, njihov je nogometni klub već godinama u prvoj županijskoj ligi, a često se organiziraju i seoski športski programi, kao što je to upriličeno i na Danu naselja (biciklistička dionica, kviz, igre spretnosti). U tijeku je i obnavljanje crkvenoga dvorišta, blizu crkve su izgrađene postaje (štacije) za križni put, a uz njega će biti postavljen kip svete Ane, odnosno uredit će se park. Prema očekivanjima, radovi će se završiti do seoskoga prošćenja, na Svetu Anu. Sve se ulaganja ostvaruju pomoću raznih natječaja za uljepšavanje naselja. Program Dana naselja odvijao se prema uobičajenom scenariju, prijepodne nakon svete mise

Pjevački zbor „Biseri Pustare“

programu nastupili su zborovi, skupine iz okolnih naselja, petripiska su djeca pripremila šaljivi igrokaz, mlinački pjevački zbor nastupio je s narodnim pjesmama i veselim plesom, nisu izostali ni Biseri Pustare s popijevkama, a ni serdahelske učenice koje su izvele moderni ples. Vrhunac je dana bio koncert Mejaša, na koji

Gledatelji na koncertu Mejaša

položeni su vijenci kod spomenika palih boraca u svjetskim ratovima, a poslijepodne namijenjeno je za zabavu. U kulturnom

Svi bi se slikali s Mejašima.

se okupila cijela regija, njihove omiljene pjesme pjevala je cijela publika, a na temperamentnije napjeve čak i zaplesala. Varaždinski sastav Mejaši osnovan je 2008. g., krenuo je od tradicionalne tamburice te joj dodao glazbala pop-glazbe, te je izgradio svoj mladenački stil koji mlađe osobe vrlo vole. Među Hrvatima u Mađarskoj, nastupili su drugi put i bili su oba puta oduševljeni gledateljstvom.

Šikloški koncert Olivera Dragojevića

*...a iza tebe ko vječnost spora
ostat će samo tišina mora... (Jakša Fiamengo)*

János Marenics, Vesna Haluga, Timea Bockovac
i Oliver Dragojević

Kada na vlast u mome Splitu dođu novi ljudi, uvijek me pozovu na «konzultacije», pa me pitaju što ja mislim što bi trebalo gradu. Pa jedna koncertna dvorana, jer u Splitu ima toliko talentiranih pjevača. I tako kada sam prije tri godine gostovao u pečuškom Centru Kodály, veličanstvena koncertna dvorana, ja sam te slike odnio u Split i pokazao svima..., kaže Oliver Dragojević.

U njegovoj karijeri drugom gostovanju u Mađarskoj (prvo je gostovanje bilo: Hrvatski božićni koncert u Koncertnoj dvorani „Kodály” 19. prosinca 2012. godine), 30. svibnja u Šiklošu dom Oliveru Dragojeviću i sastavu Dupini pružio je prostor Šikloške tvrđave. Mora da se Oliver s publikom i dečkima osjećao kao da je negdje blizu mora, okružen visokim kamenim zidovima, i ostatcima prošlosti u kamenu ispisanima u prekrasnom, nedavno obnovljenom zdanju Šikloške tvrđave. Osjećala se njegova opuštenost, uživancija tijekom cijeloga koncerta, kojega je odradio s puno neposrednosti, ležernosti, kako i priliči «starom morskom vuku», koji broji šezdeset i sedmo ljeto. A našao je i partnere u publici koja je cijelo vrijeme s njim pjevala, te nije zaboravio u nekoliko navrata pohvaliti upravo izvrsnu šiklošku publiku, njih osamstotinjak koji su došli na koncert iz šire regije, među njima podosta posjetitelja i iz pograničnih mjesta Republike Hrvatske. Sve nježne riječi svijeta, rič i melodija, toliko svojstvena, romantična, emocionalna, ljubavna...

Šikloški je koncert organizirao Kulturno-prosvjetni centar Hrvata u Mađarskoj i njegov ravnatelj Jozo Hari. Pokrovitelji su mu bili: Hrvatska državna samouprava, Hrvatska samouprava grada Šikloša, Hrvatska samouprava Baranjske županije, Grad Šikloš, Savez Hrvata u Mađarskoj, Zajednica podravskih Hrvata i dr. János Marenics, šikloški gradonačelnik. Trideset je godina Šikloš čekao koncert Olivera Dragojevića, reče šikloški gradonačelnik.

Pjesmu La musica di note, koju su pjevali Dubrovački trubaduri, izveli su zajedno s Oliverom učenici mjesne Osnovne škole «Dorottya Kanizsai».

Olivera i publiku pozdravili su generalna konzulica Vesna Haluga, šikloški gradonačelnik János Marenics te predsjednica mjesne Hrvatske samouprave Timea Bockovac. Na samom početku koncerta na pozornicu je Oliver pozvao šikloškoga gradonačel-

nika, svojega velikog obožavatelja, kojem se ispunio san, Oliverovo gostovanje u Šiklošu. Gosp. Marenics zajedno je pjevao s Oliverom Skalinadu. Publika je nastup popratila burnim klicanjem... Oliver za glasovinom, s gitarom u ruci i harmonikom... Krenuo je: Kad mi dođeš ti, Tko sam ja da ti sudim, Moj lipi anđele, U ljubav vjere nemam, Oprosti mi, pape, Stari morski vuk, Nadalina..., a na kraju neponovljiva Cesarica. I kad smo već kod Cesarice, jeste li znali kako se ona Oliveru na prvu ruku nije svidjela. U jednom intervjuu Oliver je naime izjavio: Cesaricu sam „oteo” Vinku Coci. Tu sam priču već više puta rekao. Došao sam Zdenku Runjiću i pitao bi li ja mogao snimiti tu pjesmu, a on mi kaže: Ne možeš, to je za Cocu. Pitam ga ja: Je l’ zna Coce već za tu pjesmu? Ne zna, kaže, a ja ću na to: Onda mi ju daj, neće Coce nikada znat

Oliver i Dječji pjevački zbor šikloške Osnovne škole
„Dorottya Kanizsai”

da je bila njegova. Otišao sam u studio i snimio Cesaricu. I kad sam je napokon snimio, ostavila me potpuno hladnim, bio sam razočaran. Nakon toga sam nazvao Gibonijicu i pitao mogu li ja tu pjesmu otpjevati onako kako ja želim? A Gibo kaže: Kume, radi što te volja. Dodao sam neke svoje ukrase, ponovno je snimio i pustio Gibonijicu, a on kaže: Pa ovo je pet puta bolje! A bio sam s Cesaricom već na putu da odustanem...

Mi smo jedna klapa (kada se nekoliko prijatelja nađe skupa, jedu, piju, putuju, reče Oliver, te s Dupinima otpjevao i klapsku pjesmu.

Nakon koncerta, u nevezanom razgovoru vaša mu je urednica poklonila Hrvatski kalendar 2014, u kojem je i intervju što je s Oliverom napravljen prije tri godine za njegova boravka u Pečuhu i nastupa u Koncertnoj dvorani Kodály. Premda nema mnogo poroka, jedan je od njih cigareta, te me zabrinuto pitao između dva fotografiranja, vidjevši cigaretu u mojoj ruci: Ovdje se može pušiti? Potražili smo upaljač. Iako ga koncerti ne iscrpljuju fizički, kako kaže, umoran je poslije njih i nije baš spreman davati intervjue, pa ni Dalmatincima. Kaže, moram večerati, malo se odmoriti. Potom fotografiranje i razgovori s ljudima iz publike čije je oduševljenje zapamtio s pozornice gledajući ih u gledalištu. Zanima ga odakle su došli na koncert, a oni mu govore kako su njegove pjesme lijek za dušu, te ponavljaju njihove riječi napamet.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Ákos Kollár

DAN HRVATOV – 27. 6. 2015. u Nardi

U 15 uri kulturni program
(pod šatorom na nogometnom igrališću)

Nastupaju: KUD Mladost – Odra, Zagreb,
KUD Mura – Mursko Središće.

Predstavljanje CD-ploče zbora i tamburašev iz Narde.

Gazde Koncert – Narda – 27. 6. 2015. Početak u 21 uri

Ulaznica: 3000 Ft/10 €

„Oj, Kozaru, alaj si na bregu, u tebi se lijepe cure legu”

Kozarska Hrvatska narodnosna samouprava 28. lipnja 2015. (u nedjelju) organizira Hrvatski dan povodom dana sv. Ivana Krstitelja. Programi Dana počinju u 16 sati kada će se u mjesnoj crkvi služiti misa na hrvatskom jeziku (pjeva vršendski Ženski pjevački zbor „Orašje”). U 17.30 počinje folklorni program u domu kulture (Kozar, Kossuthova 33). Sudjeluju: KUD Baranja (Pečuh), Folklorni ansambl „Bunjevačka zlatna grana” (Baja). Nakon zajedničke večere slijedi druženje i ples uz glazbu orkestra kukinjskog KUD-a Ladislava Matušketa.

ŠIKLOŠ – Hrvatska samouprava grada Šikloša 28. lipnja, s početkom u 18 sati u tamošnjoj tvrđavi priređuje Hrvatsku večer, kaže za Hrvatski glasnik predsjednica Timea Bockovac. U programu nastupaju: Dječji pjevački zbor šikloške Osnovne škole «Dorotya Kanizsai», salantski KUD «Marica», harkanjski Mješoviti pjevački zbor, KUFD Podravski Podgajci, Mladi tamburaši sudionici IV. Ljetnog tamburaškog tabora u Orföu (Ljetne škole u kampu Kulturne udruge Vizin). Od 20 do 24 sata je PLESACNICA VIZIN na kojoj svira Orkestar Vizin. Bude li kiše, programi će se odvijati u Domu kulture «Ferenc Örsi». Ulaz je slobodan.

NARDA – Prva štacija ljetne «Ture vjernosti» je bila Plajgor, a Narda će 27. junija, u subotu, primati u svojem selu konjsku delegaciju, husare i dr. Csabu Hendea, ministra obrane, da skupa odaju čast vjernim stanovnikom Narde ki za Prvim svitskim bojem nisu dvojili i izabrali su Ugarsku za svoju domovinu. Kako nam je rekla nardarska načelnica, Kristina Glavanić, svečani program se začme u 11.30 uri s polaganjem vijenca ter blagoslavljanjem spomen-ploče «Communitas Fidelissima». Svečani govor će održati ministar obrane, dr. Csaba Hende uz glazbu domaćih tamburašev. Svečanost će se završiti sa skupnim objedom, a dan pun programov se nastavlja otpodne u 15 uri s folklornim festivalom.

HRVATSKI ŽIDAN – Vjeroopćina Hrvatskoga Židana, Ugarska vojska, carinari, ognjobranci, društva za njegovanje tradicij Vas najsrdačnije pozivaju na tradicionalno shodišće k Peruškoj Mariji 28. junija, u nedilju, na trojezičnu svetu mašu ka počinje u 10 uri. Glavni celebrant je katoličanski biskup vojske László Bíró u nazočnosti židanskoga farnika Štefana Dumovića, Tibora Balija, farnika iz Külsöváta, i Josipa Božića, duhovnika iz Austrije. Na kraju svete maše slijedi kulturni program i agape.

HRVATSKI ŽIDAN – Ov vikend će s bogatim repertoarom sadržaja svečevati kiritof Sv. Ivana stanovnici spomenutoga sela. U subotu na športskoj placi će odigrati prijateljsku utakmicu seniorske ekipe iz Kisega i Hrvatskoga Židana. U šatoru na školskom dvoru od 18 uri se predstavljaju mjesne grupe i svi su rado vidjeni i na večeri. Od 19 uri na balu svira petroviska Pinkica. U nedilju, početo od 10 uri se služi sveta maša u mjesnoj crkvi Sv. Ivana Krstitelja, a otpodne različiti programi čekaju dicu na školskom dvoru. Od 15 uri slijedi folklorni festival s tančoši HKD-a «Gradišće» iz Petrovoga Sela, lutkarskim kazališćem i dičjom folklornom grupom iz Kisega. Od 17.30 uri Židanski bečari pozivaju svakoga na skupno jačenje, a nastupit će i mjesni kazalištarci sa skečom «Nimi mužikaš pred sudom». Od 18.30 uri svira grupa Kvarc, a od 20.30 uri publiku zabavlja TS «Šetnja». Svakoga srdačno čekaju organizatori i Seoska samouprava. Ulaznica je besplatna.

VIII. Državna kulturna turneja u Undi

Kulturne turneje među regijama u Mađarskoj ove će godine biti između Đursko-mošonsko-šopronske i Bačko-kiškunske županije. Bunjevačka izvorna kulturna grupa iz Gare 27. lipnja 2015. godine gostuje u Undi. Njihov nastup možete pogledati u domu kulture, s početkom u 17 sati.